

SUNUŞ

Dünyadaki fosil enerji kaynakları sınırlıdır. Bu husus 19. ve 20. yüzyılda enerji kaynaklarını dünya siyasetini belirleyen önemli bir unsur haline getirmiştir. Dün olduğu gibi bugün de, dünyaya hükmeden hakim ülkeler ve onların çok uluslu şirketleri; küreselleşme maskesi arkasında, petrol ve doğalgaz başta olmak üzere enerji ve su kaynaklarının ve teknoloji pazarının paylaşım ve denetimi için birbirleriyle kıyasıya mücadele ediyorlar. Başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler, enerji ve doğal kaynakların kontrolünü ellerinde tutabilmek üzere az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere ekonomik, siyasi ve askeri alanda müdahale ederek, işgal politikalarına başvurmaktadır. Bunun son örnekleri değişik gerekçelerle öne sürülerek milyonlarca insanın ölmesine ve zarar görmesine sebep olan Afganistan ve Irak'ın işgalidir.

Türkiye'nin paylaşılacak enerji kaynağına sahip olmamasına rağmen dünya enerji kaynaklarının % 70'inin yer aldığı bir bölgenin ortasında olması da bu savaşlardan en çok etkilenen ülkelerden birisi olmasına yol açmaktadır.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sanayileşmiş ülkelerde enerji üretimi-dönüşümü-tüketimi kaynaklı çevre kirliliği (fosil yakıtların yanması sonucu oluşan sera gazları, kül stokları, asit yağmurları gibi) etkisini göstermiş ve enerji konusu çevre ile birlikte ele alınmaya başlanmıştır. Bu nedenle özellikle gelişmiş ülkelerde, çevreyi daha az kirlüten enerji kaynaklarına yönelim artmıştır. Dünya ölçeğinde fosil enerji kaynaklarıyla birlikte yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarını daha etkin kullanma yönünde çalışmalar sürmekle birlikte; fosil enerji kaynağı olan ancak diğer fosil yakıtlara kıyasla daha yüksek yanma verimi, daha az salın, katı atıksız olması gibi bir çok nedenle doğal gazın talep de hızlı bir şekilde artış göstermektedir.

Bu talep artışı ülkemizde plansız bir şekilde diğer ülkelere göre daha yoğun ve dışa daha çok bağımlı bir biçimde gelişmiş, enerji arzımızı kırılgan ve riskli hale getirmiştir. 2005 yılında 27.4 milyar m³ olan doğal gaz tüketimi 2006 yılında % 14 artışla 31.1 milyar m³'e ulaşmıştır. 2007 yılında ise tüketim % 17 artışla 36.4 milyar m³ olarak gerçekleşmiştir. Tüketimin 2008 yılında, son üç yılın toplamı olan %36.86'lık bir artışla 37.5 milyar m³'e, 2020 yılında ise % 176,4 artışla 61.042 milyon m³'e ulaşması öngörülmektedir. Hızla artan talebin en büyük bileşenini, 2007 tüketimi içinde payı %56.06'ya varan elektrik enerjisi üretimi için doğal gaz tüketimi oluşturmaktadır.

Odamızın hazırlamış olduğu bu raporda; doğal gazın dünyadaki ve Türkiye'deki konumuyla ilgili bir çok referans bilgi verilerek; ülkemizi dışa bağımlı hale getiren ithal kaynaklara dayalı enerji politikaları kapsamında doğal gaz dayalı enerji üretim, tüketim ve kullanım uygulamaları irdelenmektedir. Ayrıca çalışmada doğal gaz sektöründe mevcut ve öngörülen yatırımlar da ele alınmaktadır.

Raporun hazırlanmasında emeği geçen MMO Enerji Komisyonu Başkanı Oğuz TÜRKYILMAZ'a ve üyeleri Ahmet ENİŞ, Şuayip YALMAN, Tülin KESKİN, Barış LEVENT, Osman TEZGİDEN, H. Caner ÖZDEMİR, Sinan DEMİRCİ, Oda Teknik Görevlisi ve Enerji Birim Sorumlusu Derya BARAN'a ve değerli katkıları için Ülker AYDIN ve Hülya PEKER'e teşekkür ederiz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
Mart 2008**